

Granskningsyttrande över översiktsplan för Ronneby kommun, Ronneby 2035

Er beteckning: Ä-2018-007208

Länsstyrelsen i Blekinge län har erhållit Ronneby kommuns förslag till översiktsplan 2035 för granskning. Tidigare översiktsplan för Ronneby kommun antogs 2006. LIS-plan för Ronneby kommun antogs 2013-11-28 ingår som ett tematiskt tillägg till gällande ÖP.

Länsstyrelsens roll

Länsstyrelsen ska under utställningstiden avge ett granskningsyttrande över planförslaget. Av yttrandet ska det framgå om:

1. förslaget inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken,
2. förslaget kan medverka till att en miljö kvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken inte följs,
3. redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen inte är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken,
4. sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt, och
5. en bebyggelse eller ett byggnadsverk blir olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

En översiktsplan enligt nya PBL, SFS 2010:900, ska vara mer av strategisk karaktär. Den ska på ett bättre sätt än tidigare samordnas med nationella och regionala mål av betydelse för hållbar utveckling inom kommunen (3 kap. 5 § p4 PBL).

Den ska på ett bättre sätt än tidigare samspela med regionalt tillväxtarbete. Samråd ska äga rum med länsstyrelsen, berörda kommuner, regionplaneorgan och kommunala organ i övrigt som har ansvar för regionalt tillväxtarbete och transportinfrastrukturplanering (3 kap. 9 § PBL).

Nytt är också att det av översiktsplanen inte bara ska framgå hur den byggda miljön ska utvecklas och bevaras utan också hur den ska användas. Ändringen syftar till att stärka översiktsplanens strategiska funktion och koppling till frågor om t ex tillgänglighet, jämställdhet och användbarhet.

Nya allmänna intressen har tillkommit i 2. Kap. PBL. Översiktsplanen ska även ta hänsyn till klimataspekter samt till möjligheter att ordna avfallshantering och elektronisk kommunikation (2 kap. 3 § PBL och 2 kap 5 § PBL).

Länsstyrelsens synpunkter och råd

Länsstyrelsen ställer sig positiv till att kommunen har tagit fram ett nytt förslag till översiktsplan för kommunen.

Flertal av de frågor som uppkom i länsstyrelsens samrådsyttrande får anses vara utredda. Länsstyrelsen anser att översiktsplanens struktur och layout med dess innehåll kommer att vara ett bra vägledningsdokument i framtiden vid framtagande av detaljplaner och enstaka bygglov. Översiktsplaneförslaget inriktar sig på tre framtidsbilder, näringsliv, boende och kommunikationer och utifrån dessa har sju tematiska områden beskrivits.

Länsstyrelsen i Blekinge tycker att det är bra och att tidigare synpunkter med avseende på grön infrastruktur, ekosystemtjänster, miljömål och havsplanering i stora drag är väl tillgodosedda.

Kopplingen till Agenda 2030, de globala hållbarhetsmålen saknas fortfarande och Länsstyrelsen anser att denna målsättning bör framgå.

Riksintressen

Länsstyrelsen bedömer sammantaget att redovisat förslag till översiktsplan för Ronneby kommun är förenligt med riksintressen enligt 3 kap och 4 kap MB.

Riksintresse för friluftslivet/ naturvården/ kulturmiljövården 3 kap 6 § MB

Mark- och vattenområden samt fysisk miljö i övrigt som har betydelse från allmän synpunkt på grund av deras naturvärden eller kulturvärden eller med hänsyn till friluftslivet skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön. Därför bör ingen exploatering, som påtagligt skadar natur- eller kulturmiljön, ske inom dessa områden. Behovet av grönområden i tätorter och i närheten av tätorter skall särskilt beaktas.

Riksintresse för kommunikation enligt 3 kap. 8:1 MB

Teckenförklaringen alternativt kartan under kapitlet "Hållbara kommunikationer" på sid. 26 behöver justeras då det som anges som vägnät av riksintresse inte stämmer med vilka vägar som utgör riksintressen. Det är endast E22, Rv 27 samt Väg 652 till Ronneby flygplats som utgör riksintresse för väg inom Ronneby kommun. Kartan ger inte en korrekt bild för vilka vägar som är av riksintresse i Karlshamn och Karlskrona varför Trafikverket anser att texten i teckenförklaringen kan justeras till exempelvis "övergripande vägnät" och att begreppet riksintresse utgår.

Riksintresse för totalförsvaret enligt 3 kap. 9 § MB

Försvarsmakten har 2017-11-30 fattat beslut om förnyad redovisning av riksintressen och områden av betydelse för totalförsvarets militära del. Försvarsmakten önskar såle-

**LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGELÄN**

2018-03-12

401-5530-2017

des att Ronneby kommun ser över de kartor som redovisar riksintressena. På kartorna saknas ett "övrigt influensområde" nära Biskopsmåla. Därtill berörs Ronneby kommun av Försvarsmaktens lågflygningsområden. Försvarsmaktens lågflygningsområden utgör område av betydelse för totalförsvarets militära del enligt 3 kap 9§ MB. Inom lågflygningsområdena kan höga objekt komma att påverka Försvarsmaktens möjlighet att bedriva flygverksamhet. Mer information om lågflygningsområden samt Ö-områden finns i Försvarsmaktens redovisning av riksintressen för 2017. Riksintressekataloger med värdebeskrivningar samt kartor för alla landets län finns på Försvarsmaktens hemsida, www.forsvarsmakten.se. Klicka på *Om myndigheten, Samhällsplanering, Riksintressen*.

Totalförsvarets civila delar- MSB

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap upplyser om att man under 2018 kommer att arbeta med att se över riksintresse för totalförsvarets civila delar och som är viktiga att beakta i den översiktliga planeringen.

Riksintresse enligt 4 kap. 1 och 2 MB

Enligt 4 kap. 1 och 2 §§ miljöbalken får exploateringsföretag och andra ingrepp i miljön komma till stånd i utpekade områden av riksintresse endast om det kan ske på ett sätt som inte påtagligt skadar områdenas natur- och kulturvärden. Turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets intressen ska särskilt beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön. Kommunen har lagt ut ett utvecklingsområde för bebyggelse inom område som omfattas av ovanstående riksintresse. Så som planförslaget är utformat bedöms inte riksintresset påverkas.

Natura 2000

Enligt 7 kap. 28 a§ MB krävs tillstånd för att bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Skada på ett Natura 2000-område kan uppkomma även om åtgärden sker utanför området, eftersom det kan påverka livsmiljön eller de arter som finns inom skyddsområdet. De utvecklingsområden som kan påverka ett Natura 2000-område, bör undantas från exploatering.

Strandskydd

Vid kust, sjöar och vattendrag gäller generellt strandskydd om 100 meter från strandkanten på land och 100 meter i vattnet. Strandskyddet gäller även under vattnet. Flertal utpekade utvecklingsområdet ligger eller gränsar till område som omfattas av strandskydd. För att ta mark i anspråk inom strandskydd enligt 7 kap 13 § MB krävs att det finns särskilda skäl. Länsstyrelsen kan inte utifrån planhandlingarna se att det skulle finnas några särskilda skäl till att ta markområdet i anspråk för bebyggelse eller verksamhetsområde. Det bör framgå hur kommunen förhåller sig till strandskyddet och att det krävs särskilda skäl för att ta markområde i anspråk inom område där strandskydd gäller. Länsstyrelsen förordar att strandskyddet ges en egen rubrik i planen.

Regionala intressen och mellankommunala intressen
Besöksnäringen är en tillväxtbransch i Blekinge. Det som gör länet attraktivt som besöksmål, gör det ofta attraktivt även för permanentboende.
Länsstyrelsen, stödjer översiktsplanens inriktning om samordning genom gemensamma riktlinjer för flera komrnuner vilket framgår under kapitlet om mellankommunala intressen och regionala intressen. De mellankomrnunala intressena kan med fördel även redovisas på karta.

Nationella mål

Länsstyrelsen anser att kommunen bör komplettera texten under rubriken Rikt och tillgängligt friluftsliv på sida 32 med:
vi kommer särskilt att beakta de av regeringen uppsatta friluftspolitiska målen där vi prioriterar allemansrättsliga frågor, attraktiv tätortsnära natur samt tillgänglig natur för alla.

Hälsa säkerhet, olyckor, översvämning och erosion

Geoteknik

Som förtydligande rekommenderas att översiktsplanen kompletteras med ett utdrag ur SGU:s jordartskarta som grafiskt översiktligt redovisar ytjordlagerförhållanden inom kommunen. SGI rekommenderar också att översiktsplanen kompletteras med en be- skrivning och en översiktlig redovisning i text- och kartform av områden med identifierade geotekniska riskfaktorer exempelvis ras och skred i berg och jord, erosion och geotekniska frågeställningar relaterade till översvämning.

Översiktsplanen bör uppmärksamma att geotekniska säkerhetsfrågor avseende ras och skred samt erosion enligt PBL ska klarläggas i samband med framtagande av nya detaljplaner, vilket bör lyftas fram i översiktsplanen. SGI:s yttranden avser inte grundläggnings- och miljötekniska frågor, men det rekommenderas att fortsätta geotekniska detaljplaneutredningar innehåller översiktliga bedömningar av dessa frågor.

I tidigare yttrande påtalades att översiktsplanen bör innehålla en strategi över hur det geotekniska frågorna ska hanteras i senare skeden i planprocessen. Generellt är det i översiktsplanen lämpligt att översiktligt redovisa geologiska och geotekniska förhållanden samt eventuella risker, då detta utgör underlag för strategiska val av markanvändning. Särskilt bör framgå i vilken utsträckning de geotekniska säkerhetsfrågorna är styrande för markanvändningen, det vill säga områden där markens stabilitet kan orsaka svårigheter vid planläggning och/eller särskilt behöver utredas i samband med detaljplaneläggning eller bygglovgivning.

En översiktsplan bör beskriva en strategi för hur de geotekniska frågorna ska klarläggas. En sådan strategi rekommenderas att innehålla:

Identifierade områden med osäkra förhållanden eller förutsättningar för försämrad säkerhet med hänsyn till skred och ras i jord och berg, erosion, översvämning, områden med begränsad byggbarhet till följd av komplicerade geotekniska förhållanden. Identifiering av områden där ytterligare geotekniska utredningar är eller kan vara nödvändiga vid framtida detaljplanarbeten för att bedöma områdenas lämplighet med hänsyn till geotekniska säkerhetsrisker

Riktlinjer för eventuella restriktioner med hänsyn till geotekniska förhållanden.

Översiktlig bedömning av hur klimatförändringen kan påverka de geotekniska frågeställningarna. Avsikten med en strategi är att ange vad som ska utredas för att ha en beredskap för detta i samband med detaljplaneläggning. Det kan ex påverka i vilken ordning man planlägger områden eller att man samordnar utredningar för flera områden. Strategin innebär också att de geotekniska säkerhetsfrågorna kommer med tidigt i planläggning och bygglovgivning vilket är ett stöd för att styra markanvändning mot ökad säkerhet och minskade kostnader.

Som komplement till de i översiktsplanen beskrivna klimatscenarierna vill SGI tillägga att för de kommande 100 åren kan ökad nederbörd förväntas leda till ökade flöden i vattendrag och förhöjda portrycksnivåer i mark. Detta medför ökade risker för ras, skred, erosion och översvämningar, vilket bör värderas vid bedömning av framtida markanvändning (för såväl befintlig som tillkommande bebyggelse).

Översvämningförebyggande åtgärder, t ex uppfyllnader och vallar, medför geotekniska konsekvenser, vilket också måste beaktas.

MSB genomför kontinuerligt uppdateringar via deras karttjänst. På kartportalen finns också GIS-skikt för kusten som illustrerar extrema havsvattennivåer från 1- 5 meter i RH 2000, se länk <https://gisapp.msb.se/apps/kartportal/>

Förorenade områden

Förslaget till översiktsplan lyfter 19 planeringsstrategier vars grundprinciper och tanke-sätt från cirkulär ekonomi bör införlivas i planering och utförande. Dessa grundprincipers tillämpning behöver tydliggöras när det gäller mål och avgränsningar vid avhjälpande av förorenade områden. Detta för att översiktsplanen ska kunna fungera som stöd och vägledning för beslut som rör användningen av mark- och markområden.

Återanvändning av mark- eller vattenområden är och har varit ett ursprungligt inslag i samhällsplaneringen. Problematiken med eventuella risker på grund av föroreningar från tidigare användning av marken kan dock sägas vara relativt ny. Det är inte ett så vanligt inslag vid tidigare överväganden om annan markanvändning. Det är ett faktum att det idag finns bättre förutsättningar för att skydda icke förorenad mark från att bli förorenad genom mindre känslig markanvändning. Det talar för att det vid omställning till en cirkulär ekonomi är viktigare att markens eller vattenområdets förutsättningar för annan markanvändning designas för att passa framförallt känsligare markanvändning.”

Inom Ronneby kommun har länsstyrelsen identifierat ca 550 potentiellt förorenade områden. Ett stort antal av förorenade områdena ligger inom områden som kan komma att beröras av havsnivåhöjningar eller av högsta flöden för Ronnebyån. Generellt gäller principen att förorenaren betalar miljöskulden vilket även gäller föroreningar inom ut-

vecklingsområdena i denna översiktsplan. Vid detaljplanering av utvecklingsområdena som berörs av misstänkt förorenade områden behöver det klargöras om en miljöskuld föreligger och i så fall om det finns en ansvarig. Saknas ansvarig och det är fråga om detaljplanering för bostadsändamål, kan bidrag för sanering för bostadsbyggande sökas hos Naturvårdsverket. Finns ansvarig bör denne underrättas om sakläget. Tillsynsmyndigheten ska om ansvarig inte tar sitt ansvar, på eget initiativ och i nödvändig utsträckning, vidta de åtgärder som behövs för att åstadkomma rättelse. Saknas ansvarig och det är fråga om annat ändamål än bostäder kan det finnas möjlighet till bidrag från Naturvårdsverket för avhjälpande om det är prioriterat ur ett nationellt perspektiv. Kommunen kan, om ekonomin tillåter, klargöra om miljöskulder föreligger samt översiktligt bedöma kostnaderna för avhjälpandet av dem, se även länkar

[Nyköping, Svea hovrätt dom T 728-11](#)

[Norrtälje, Svea hovrätt dom T 7240-12](#)

Buller

Försvarmakten har synpunkter på expansionen av externhandelsområdet Viggen. Området är förlagt vid Ronneby flottilflygplats in- och utflygningsvägar och utsätts för en ljudutbredning överstigande 90dB_Lamax. Verksamheten som bedrivs vid Ronneby flottilflygplats kan föranleda störningar för de som rör sig i området och medföra efterföljande klagomål på Försvarmaktens verksamhet. Försvarmakten kan således inte utesluta att en utökning av en besöksintensiv verksamhet i form av ett handelscentrum kan komma att medföra en risk för inskränkningar på verksamheten vid flygflottiljen, genom exempelvis begränsningar i miljötillstånd, klagomål från besökare eller näringsidkare. Försvarmakten önskar att det framgår av översiktsplanen att området är bullerutslätt samt vilka åtgärder kommunen skulle kunna vidta för att minska bullerexponeringen.

Försvarmakten önskar upplysa om att framtida militära flygsystem kan komma att få en större ljudutbredning än vad nuvarande system har. Försvarmakten kan därför på sikt komma att peka ut ett större influensområde än vad som tillämpas i dagsläget.

I övrigt har Försvarmakten inget att erinra. Försvarmakten uppmärksammar att Ronneby kommun tagit hänsyn till flertalet av de synpunkter som lämnades i yttrande FM2017-11099:2.

Miljö kvalitetsnormer (MKN)

Länstyrelsen anser att kommunen har redogjort på ett bra sätt vad gäller MKN för luft, buller och vatten och att kommunen på ett bra sätt tydliggör ställningstagande till åtgärder för att uppfylla miljö kvalitetsnormerna t ex arbetet för att motverka vandringshinder och att även kulturmiljöer ska beaktas i samband med åtgärdsarbetet.

Allmänna intressen enligt 2 kap PBL

Bostadsbyggande

Bostadsmarknaden i Blekinge visar på ett tydligt underskott av bostäder, och framför allt fler hyresbostäder med rimliga hyresnivåer och för ett bredare spektrum av grupper.

Länsstyrelsen vill påpeka att det är av största vikt att kommunen planerar för blandade typer av bebyggelse och boendeformer för olika typer av grupper.

Trafikverket vidhåller tidigare synpunkt om att planerade områden för framtida tätort, framtida verksamhetsområde etc. som anges på kartor sid. 51 och framåt bör justeras utifrån rådande säkerhets- och byggnadsfria avstånd till befintliga kommunikationsanläggningar. Som exempel bör inte trafikplatsen vid E22 Ronneby Öst ingå i område för framtida verksamhetsområde och flera områden ser ut att vara illustrerade inom den byggnadsfria zonen för exempelvis E22.

Natur

Under rubriken ”Rik grönstruktur med höga naturvärden” (sid 30) saknas det något ord i meningen: Vid exploatering är det också viktigt att inte bygga (bort?) kopplingar mellan olika grönområden. Tillägg är ett förslag för att förtydliga innebörden i meningen, om det är vad som avses.

Länsstyrelsen anser att område Ro-05 (utredningsområde) på sida 50-51 p g a stora naturvärden är olämpligt för framtida tätortsutveckling. Området är del i ett mycket värdefullt odlingslandskap med stor variation och höga värden, och fungerar som en viktig spridningskorridor i den gröna infrastrukturen för många arter i landskapet. Här lever bl a en fridlyst och starkt hotad art. Av samma anledning är även delar av område Ro-14 olämpliga att bebygga. Den del länsstyrelsen anser olämpligt att bebygga ligger mellan Karlskronavägen (mot Ronneby centrum), E22:an och järnvägen. Både Ro-05 och del av Ro-14 bör klassas som natur, alternativt utgå från planförslaget. Ro-05 sammanfaller till stor del med det område som benämndes Ro-06 (område för ny stadsbygd) i den tidigare samrådsversionen av planen. Länsstyrelsen påpekade redan i samrådsyttrandet 2017-06-16 att området borde utgå p g a sina höga naturvärden.

På sida 53–54 KA-03 ser länsstyrelsen det som positivt att det i förslaget framgår att en fördjupad studie krävs med hänsyn till de olika intressen och värden som finns i delar av området.

Som länsstyrelsen påpekat i tidigare samråd är det viktigt att nämna i översiktsplanen att det kan förekomma fridlysta arter i alla områden och att det kan krävas samråd, dispens och anpassning av exploateringar i senare skeden.

Naturreservat

För att få utföra åtgärder inom naturreservat kan tillstånd eller dispens krävas från Länsstyrelsen enligt 7 kap. miljöbalken. Dispens medges endast om det finns särskilda skäl. De utvecklingsområden som kan påverka ett naturreservat, bör undantas från exploatering. Även om exploatering sker utanför ett naturreservat kan det skada exempelvis träd inom reservatet om dess rötter påverkas. Träd inom reservat kan även utgöra en säkerhetsrisk om byggnader uppförs precis intill ett reservat. Därmed bör ett säkerhetsavstånd hållas till naturreservat så att skador eller olägenheter inte uppkommer. På så vis kan även ett tillstånds- eller dispensförfarande undvikas.

Nyckelbiotoper och objekt med naturvärden

Nyckelbiotoper har utpekats för att de innehåller mycket höga naturvärden och utgör livsmiljöer för rödlistade och fridlysta arter. Objekt med naturvärden uppfyller inte kraven på att vara nyckelbiotop men är ändå viktiga för den biologiska mångfalden. Dessa områden är mycket viktiga för mångfalden och för många olika arters fortlevnad. Ofta kan artskyddsförordningen beröras i dessa områden då fridlysta arter ofta påträffas. De utvecklingsområden som medför intrång i, eller skada på nyckelbiotoper eller objekt med naturvärden, bör undantas från exploatering, se även under Natur.

Biotopskydd

Odlingsrösen, öppna diken, åkerholmar och stenmurar i jordbruksmark, samt alléer, är exempel på sådana mindre markområden/objekt som omfattas av biotopskyddsbestämmelserna i 7 kap. 11 § miljöbalken samt 5 § och bilaga 1 till förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken. Skyddet innebär att biotoperna inte får skadas. Dispens söks hos Länsstyrelsen. Det är av största vikt att dessa objekt, i god tid innan detaljplanering eller exploatering, pekas ut så att dispensfrågan kan prövas. Det underlättar både för kommunen och Länsstyrelsen om denna prövning sker i god tid. Om detaljplaneringen kommit långt och dispens inte medges kan det ställa till med problem och onödiga kostnader för kommunen.

Samråd enligt 12 kap. 6 § MB

Enligt 12 kap. 6 § MB ska en anmälan för samråd göras för verksamheter och åtgärder som kan komma att väsentligt ändra naturmiljön och som inte omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt enligt andra bestämmelser i miljöbalken. Samrådsplikten kan beröra en mängd åtgärder eller naturvärden. Skyddsvärda träd, ofta ekar, kan kräva samråd med Länsstyrelsen om dessa kan skadas. Samrådsplikten gäller även om en detaljplan är fastställd, och även om naturvärdena/åtgärden inte belysts i detaljplaneskedet.

Artskyddsförordningen

Vid exploateringar kan arter som omfattas av artskyddsförordningen (2007:845) komma att påverkas. I förordningen framgår det vilket skydd som gäller för vilka arter. Även fortplantningsområden eller viloplats för vissa arter är skyddade, exempelvis för fladdermöss och läderbagge. Det innebär att exploatering av områden kan kräva dispens från artskyddsförordningen. Dispens får endast medges om kraven uppfylls i 14 § artskyddsförordningen, därmed medges dispens endast i undantagsfall. Därför bör utvecklingsområden som berör fridlysta arter, som är kända i dagsläget, undantas från exploatering. Vidare kan inventeringar krävas för att undersöka om fridlysta arter påverkas, och hur, se även under Natur.

Områden och skyddsområden med höga naturvärden

Områden med höga naturvärden, exempelvis ramsar-, natura 2000-områden, naturreservat samt nyckelbiotoper och objekt med naturvärden, bör undantas från exploatering, då de negativa konsekvenserna för naturvärdena kan bli stora. Detta gäller även övriga utvecklingsområden där höga naturvärden berörs. Se även Länsstyrelsens bedömning gällande utvecklingsområden inom riksintressen enligt 3 kap. 6 §. Framförallt när

ovanstående områden berörs bedöms inte exploateringen vara förenlig med PBL 2 kap. 2 § om att mark- och vattenområden används för det eller de ändamål som områdena är mest lämpade för med hänsyn till beskaffenhet, läge och behov.

Länsstyrelsen vill uppmärksamma kommunen på att kartan på sida 31 är inaktuell. Den bör kompletteras med de naturreservat som bildats under åren 2016-2017. Det är följande:

- Garnanäs
- Biskopsmåla
- Hålabäcksmaderna
- Hultalycke
- Storemosse (utvidgning av befintligt reservat)
- Tallet (utvidgning av befintligt reservat)

Dagvatten

Det är positivt att kommunen förstår behovet av att omhänderta dagvatten på ett hållbart sätt vid utbyggnad och förtätning av samhällena i kommunen. Detta blir ännu viktigare med hänsyn till kommande ökande regnmängder. Behov av att utreda dagvattenhanteringen finns med i de flesta förtättningsområdena, men inte alla. Vid förtätning är det viktigt att ta hänsyn till gröna stråk och stadsnära natur, som har en viktig roll i omhändertagandet av dagvatten.

I områden där dagvatten riskerar att förorenas är det viktigt att utreda hur dagvattnet ska renas innan det släpps till recipient. Trafikdagvatten och dagvatten från verksamhetsområden kan innehålla betydande halter av olja, tungmetaller och andra föroreningar.

Det är bra att kommunen planerar att göra en riskanalys av bland annat flöden vid skyfall så att framtida bebyggelse inte stänger in ytavrinnande vatten med översvämning som följd.

Vatten och avlopp

Länsstyrelsen anser att översiktsplaner beskriver vatten och avlopp på ett bra sätt och har inget att tillägga. Ronneby kommun har tagit fram ett förslag till lokal vattenförsörjningsplan vilken ska utgöra underlag till kommunens översiktsplan.

Försvarsmakten kan komma att ha synpunkter på underlaget, detta kommer dock att hanteras i separat ärende.

Dricksvattenförsörjningen

Länsstyrelsen påpekade även i samrådet vikten av att planera så att de vattenförekomster som är viktiga för en långsiktigt hållbar dricksvattenförsörjning nu och i framtiden kan användas för uttag av vatten för dricksvattenproduktion. Det innebär både att man behöver se till att de inte förorenas av olika verksamheter och att de inte exploateras på annat sätt som försvårar nyttjandet av vattenförekomsterna som vattentäkter. Länsstyrel-

sens regionala dricksvattenförsörjningsplan är viktig att beakta som en planeringsförutsättning i översiktsplanen och i kommunens vattenförsörjningsplan. Det är även viktigt att se över om det finns konflikter mellan lokala och regionala vattenförsörjningsplaner som behöver tydliggöras i arbetet med översiktsplanen.

Vattenverksamhet

Enligt 11 kap. 3 § punkt 1 och 2 MB(1998:808), framgår att med vattenverksamhet avses bland annat uppförande, ändring, lagning eller utrivning av en anläggning i ett vattenområde och fyllning eller pålning i ett vattenområde. Med vattenområde avses, enligt 11 kap. 4§ MB, ett område som täcks av vatten vid högsta förutsägbara vattenstånd. För bedrivande av vattenverksamhet krävs tillstånd eller anmälan enligt 11 kap. 9 eller 9a §§ MB, såvida det inte är uppenbart att allmänna eller enskilda intressen inte skadas genom vattenverksamhetens inverkan på vattenförhållandena, 11 kap. 12 § MB. Enligt 19 § förordningen (1998:1388) om vattenverksamhet m.m. gäller anmälningsplikt för att anlägga en brygga i vattenområde. Länsstyrelsen anser att nödvändiga beslut och tillstånd bör sökas och erhållas i god tid för att undvika problem, förseningar, onödiga kostnader, eller negativ påverkan på naturmiljön, i samband med detaljplanering och exploatering.

Jordbruksmark

Av 3 kap. 4 § MB framgår att jord- och skogsbruk är av nationell betydelse. Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Detta behöver tas i beaktande innan exploatering av jordbruksmark sker, observera att det i så fall ska tillgodose ett väsentligt samhällsintresse. Länsstyrelsen anser att ordet "bör" ska ändras till "får" när det gäller texten om att brukningsvärd jordbruksmark får endast tas i anspråk för ändamål om det rör sig om väsentliga samhällsintressen som inte kan tillgodoses på annat sätt. I utställningsversionen har kommunen utvecklat sitt resonemang kring hur man gör avvägningar mellan exploatering av jordbruksmark och att bevara den. Det är bra att man utvecklat sina intentioner att bevara jordbruksmarken och att man väljer att förtäta där det är möjligt. Man skriver vidare att det har undersökts om allmänna intressen, ekonomisk tillväxt och bostadsförsörjning kan tillgodoses på annat sätt. Det skulle vara mycket positivt om det av översiktsplanen också tydligt framgår att jordbruksmark endast tas i anspråk för väsentliga samhällsintressen i de fall dessa inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Så att översiktsplanen lever upp till lagstiftningens krav. Ett exempel på när resonemanget enligt punkt 2 tycks saknas är:
"Ro-16 Nytt verksamhetsområde, crossbana. Området utgör åkermark men anses som lämpligt att anlägga en crossbana. Frågor så som geoteknik, tillgänglighet och dagvattenhantering kan särskilt behöva utredas i samband med genomförandet av projektet."

MKB

Vid tillämpningen av 6 kap 11 § miljöbalken ska genomförandet av en översiktsplan alltid antas medföra en betydande miljöpåverkan och en miljöbedömning inklusive en miljökonsekvensbeskrivning ska genomföras (4§ Förordning (1998:905m) om miljökonsekvensbeskrivningar). I 6 kap §12 Miljöbalken anges riktlinjer för miljökonsekvensbeskrivningar. Länsstyrelsen noterar att kommunen har reviderat sin MKB i enlighet med de synpunkter länsstyrelsen hade i samrådet. Länsstyrelsen har inget mer att tillägga.

Kulturmiljö

Länsstyrelsen tycker att översiktsplanen överlag förmedlar en förståelse och hänsyn till kulturmiljöer. Positivt är att ny bebyggelse förankras i de särskilda kulturmiljöerna. Generellt finns det dock brister på hur kommunen vill bruka kulturarvet i fall där kulturmiljöer även kan äga rekreativa-, sociala-, pedagogiska- och upplevelsemässiga värden.

Under rubriken Kulturarvet som resurs (s. 15), första stycket: Med tanke på att det finns riksintressant fornlämningsmiljöer i kommunen bör begreppet fornlämningar tas med som exempel på uttryck för kulturarv.

Under rubriken Ortens karaktär och kulturmiljö (s 47): Inom och i anslutning till Ronneby tätort finns förhistoriska miljöer med gravfält, boplatser och fornborg, från framförallt järnålder, som vittnar om områdets betydelse och brukande före den medeltida stadsetableringen. Detta nämns inte men borde lyftas fram. Fornlämningar i tätorter kan dessutom ha rekreativa värden utöver de sociala.

Under delen som gäller Kallinge (s.52) med rubriken kulturmiljö: Gravarna in Hasselstad är inte fornfynd, utan fornlämningar.

Under delen som gäller Johannishus (s.62) med rubriken Kulturmiljö: Johannishusåsar ingår i riksintresse som utmärks och karaktäriseras bl a av förekomster av järnåldersgravfält. Då dessa är karaktärsskapande för bygden bör dessa explicit nämnas. Det heter inte "skattefynd", utan skattefynd.

Trafik

Farligt gods

Länsstyrelsen tycker att kommunen kan vidareutveckla avsnittet med farligt godsleder och har tydliga förhållningssätt om exempelvis skyddsavstånd vad avser nybyggnation.

Gång och cykel

Trafikverket anser att det i kartan till stycket gång- och cykeltrafik på sid. 27 bör framgå vilka gång och cykelstråk som ingår i det regionala huvudcykelnätet enligt den regionala cykelstrategin som har beslutats av Region Blekinge. Cykelstrategin utgör ett viktigt underlag för vidare planering och utbyggnad av gång- och cykelvägar utmed det statliga vägnätet. Övriga stråk som kommunen i översiktsplanen anger som "behov av utvecklad cykelförbindelse", ses mer som kommunala önskemål än faktiska behov där det är tve-

2018-03-12

401-5530-2017

samt om det finns tillräcklig potential för att understödja framtida utbyggnad. Vad gäller behovet av att knyta Ronneby och Kallinge med Viggenområdet har gång- och cykelbehovet nyligen utretts i en ÅVS, som i första hand rekommenderar att utveckla befintligt stråk öster om Karlshamnsvägen. Trafikverket anser att det skulle kunna omnämnas i översiktsplanen och framgå av berörda kartor.

Vägar

På sid. 28 under stycket "Vägnät" anges att E22 och Rv 27 ingår i TEN-T. Detta är korrekt vad gäller E22 men Rv 27 ingår i dagsläget inte i TEN-T.

På vissa kartor anges riksintresse för framtida vägnät. Trafikverket anser att dessa i stället kan anges som riksintresse för planerat vägnät, då dessa stråk är utpekade som planerade riksintressen.

Järnväg

Trafikverket noterar att översiktsplanens intentioner vad gäller framtida sträckning för Blekinge kustbana och kommunens önskemål om ett framtida tågstopp nära flygplatsen, där området i banans förlängning anges för mötesstation och tågstopp på kartan sid. 28. Trafikverket vidhåller tidigare synpunkter från samrådet att det i nuläget inte är aktuellt att införa nya stationer med resandeutbyte samt att en lokalisering i banans direkta förlängning inte är lämplig med hänsyn till riksintresset för Ronneby flygplats.

Trafikverket framförde i samrådsyttrandet att det är för tidigt skede för att säga något om den framtida sträckning för Blekinge kustbana som redovisas i översiktsplanen. Trafikverket anser att det är positivt om kommunen redovisar framtida reservat och säkerställer att inte planerade exploateringar omöjliggör en framtida eventuell uträtning av banan. Vad gäller planerat mötesspår ingår åtgärder (etapp 1) för Blekinge kustbana i förslag till nationell plan som beslutas av regeringen under våren 2018. Trafikverket kommer enligt vad som framgår av genomförd åtgärdsvalsstudie, ÅVS planera vidare för ett mötesspår i Kallinge tätort. Har Ronneby kommun ambitioner om ett alternativt läge för mötesspåret är det kommunen som ansvarar för att utreda förutsättningarna och genomförbarheten av ett sådant läge och även svara för eventuella merkostnader.

Flygtrafik

LFV har som sakägare av CNS-utrustning inget att erinra mot översiktsplanen. I remissvaret har LFV inte analyserat konsekvenser för flygvägar till och från flygplatser, samt om CNS-utrustning ägd av flygplats kan riskera att bli påverkad. Berörda flygplatser skall därför alltid tillfrågas som sakägare om byggnadsverk över 20 meter ingår i planer, eller om flygplatserna av annan anledning misstänks kunna bli påverkade av en etablering. Med berörd flygplats avses att etableringen hamnar inom flygplatsens MSA-yta ca 60 km ut från flygplatsen. MSA är den hinderyta som är störst och står för "Minimum Sector Altitude".

Kommunikation

Ledningar

Formuleringen på sida 41 kan tolkas som att endast Svenska kraftnäts kraftledningar har betydelse för rikets elförsörjning. Svenska kraftnät ansvarar för transmissionsnätet för el, det som i Sverige benämns stamnätet för el. Transmissionsnätet transporterar el från produktionskällor vidare till distributionsnäten, regionnät, som i sin tur via lokalnäten för elen vidare till elanvändarna. Samtliga delar av elnätetsstrukturen har betydelse för rikets elförsörjning och Svenska kraftnät ansvarar för stamnätets roll i denna struktur. I och med att stamnätet skiljer sig från distributionsnätet även i spänningsnivå så kan det också finnas olika hänsyn som behöver tas vid planering eller utbyggnad invid kraftledningar. Av denna anledning är det värdefullt att översiktsplanens kartunderlag också skiljer på vad som är stamnät och vad som är regionnät.

I översiktsplanen framgår att kommunen arbetar för att resterande luftburna kraftledningar grävs ner, bland annat med hänvisning till att detta skulle förhindra strömavbrott vid extremväder. Apropå detta ställningstagande vill Svenska kraftnät understryka att växelströmsledningar med så hög spänning som 400 kV inte är lämpliga att gräva ner som kabel. På grund av reaktiv effekt vid markförläggning kan stora delar av den el som matas in inte användas redan efter korta sträckor. Utöver de tekniska begränsningarna för överföringskapacitet och kompensations- behov är markförlagda kablar också betydligt sämre än luftledningar för driftsäkerheten. Att upprätthålla hög driftsäkerhet i det nationella elsystemet är en viktig del av Svenska kraftnäts uppdrag från regeringen. Markförläggning av stamnäts-förbindelser medför att kompenseringstationer måste anläggas samt att kabeln måste skarvas var sjuhundra meter. Varje skarv och varje station som byggs blir en ny potentiell felkälla i stamnätet. Därmed försämras driftsäkerheten. Dessutom tar markförlagda kablar betydligt längre tid att felsöka och reparera än luftledningar. Ur driftsäkerhetssynpunkt är således markförlagda stamnätsledningar ett betydligt sämre alternativ än luftledningar.

Så länge rekommendationer från Svenska kraftnät beaktas har Svenska kraftnät inga invändningar mot aktuell översiktsplan.

Elektronisk kommunikation

En robust och välutbyggd it-infrastruktur är viktig för att trygga välfärden och ger goda förutsättningar för bland annat näringslivsutveckling, sysselsättning, forskning och innovationer, vård och omsorg, miljö och klimat, utbildning och kompetensförsörjning samt social delaktighet. Av denna anledning är det viktigt att it-infrastrukturen måste in i samhällsplaneringsprocessen på regionnivå samt i alla kommuner. Om inte it-infrastruktur beaktas i samhällsplaneringen finns risken att de tjänster som är beroende av infrastrukturen inte når ut till användarna. Lagändringen i Plan- och bygglagen (PBL) från maj 2011, stärker även detta.

När det gäller översiktsplanen torde det vara lämpligt att kontakta Telia Company AB, Skanova, Tele2, Telenor, Tre, NET 1 samt Teracom. Även kommunen bör ha en förteckning över vilka ledningsägare som blir berörda. Sedan december 2010 finns ett system för begäran om ledningsanvisning, "ledningskollen.se".

Om översiktsplanen innebär uppförande av vindkraftverk, kan dessa i vissa fall påverka mottagningen av radiosignaler på ett negativt sätt, speciellt gäller detta för radiolänkför-

bindelser. PTS rekommenderar därför att ett samrådsförfarande genomförs mellan vindkraftbolag och de radiolänkoperatörer som blir berörda av vindkrafts-etableringen för respektive område för att minimera störningsriskerna.

Risker och säkerhet

Det är oklart om Ronneby kommun har beaktat den analys av risker i kommunen som räddningstjänsten tagit fram. Länsstyrelsen anser att en tydligare beskrivning om hur kommunen avser förhålla sig till identifierade riskkällor är av intresse.

Länsstyrelsen anser det viktigt att kommunen inte ”bygger in” riskobjekt i samhället i takt med att man expanderar bebyggelsen. Ett ställningstagande i översiktsplanen avseende riskobjekten och förhållandet till exploatering är således önskvärt. Detta är en fråga som annars kommer att behöva beaktas i större utsträckning i detaljplanerna längre fram där krav på skyddsåtgärder kommer att ställas.

Länsstyrelsen har samrått med:

Trafikverket (har skickat eget yttrande till kommunen), Svenska Kraftnät, SIG (Statens Geotekniska Institut), Luftfartsverket, PTS (Post och Telestyrelsen) och försvarsmakten.

De som deltagit i beslutet

Beslutet har fattats av avdelningschef Doris Larsson med handläggare Anna Thyrvin som föredragande. Deltagande i ärendet har även miljöskyddshandläggare Anna Algö, naturvårdshandläggare Marcus Törnberg, samhällsplanerare Anna Martinsson, handläggare för fiske och lantbruk Per Svantesson, antikvarie Magnus Petersson, områdes-skyddssamordnare Åke Widgren, marinekolog Jenny Hertzman, krisberedskapshandläggare George Marcusson, miljöhandläggare Stefan Andersson, planarkitekt Carina Burelius och utvecklingsstrateg regional tillväxt Lena Stävmo deltagit.

Doris Larsson

Anna Thyrvin